

Cap on va Catalunya?

RAMON OLLÉ

AVUI, 31 de maig del 2008

Com una al·legoria de la vida que Gauguin ens va deixar il·lustrada amb el famós quadre D'on venim? Què som? On anem?, tendim a fer-nos aquestes preguntes. Crec que per la naturalesa intrínseca d'un ésser racional. I sovint amb la intenció d'aprendre del passat per dinamitzar el nostre futur. D'eficiència i d'aprenentatge, precisament, ens parlen les bases del Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació, creades entre el comitè permanent d'experts i més de 600 persones clau vinculades al sistema català. Un document que neix amb l'objectiu d'establir una visió que converteixi la recerca i la innovació en el motor del progrés econòmic del país.

Catalunya es troba davant nous i complexos reptes socioeconòmics que exigeixen respostes i també capacitat d'anticipar-se i aprofitar les oportunitats. Que hi són. I no partim de zero. S'ha avançat força els darrers anys. Però la posició de partida era endarrerida i molts països i regions estan avançant molt més ràpid que nosaltres pel que fa a aquests àmbits de recerca i innovació. Malgrat tot, Catalunya ha estat sempre una societat dinàmica i oberta que ha sabut adaptar-se als canvis i estar al capdavant de les transformacions socials i econòmiques que s'han produït a l'Estat. Una vegada més, hem d'activar-nos per aconseguir aquest lideratge natural en el camp de la recerca, el desenvolupament i la innovació (R+D+I). Si analitzem la salut actual de la producció científica, veurem que Catalunya ha crescut significativament en els darrers anys. Hem de tenir en compte que el nostre sistema de recerca és relativament jove i amb una gran potencialitat. Però encara

queden punts febles rellevants a resoldre dins aquest àmbit a Catalunya, i n'hi ha alguns d'estructurals. Pel que fa a innovació, ja no és novetat afirmar que els indicadors ens posicionen lluny de les regions capdavanteres. Siguem francs: a casa nostra la innovació no és un component sistèmic dins l'empresa o l'administració. Singularment, però, cal observar que tenim una innovació no tecnològica existent i molt competitiva fruit de la indústria dels serveis a Catalunya. Malauradament, aquesta innovació s'escapa dels mecanismes d'anàlisi que s'utilitzen per mesurar el grau d'innovació en un país o regió. Caldrà treballar-hi.

I si fins ara hem parlat dels sistemes de recerca i innovació a Catalunya, també caldrà parlar de la governança que els regeix. A través del treball realitzat a les bases del PNRI, s'han fet evidents les mancances existents en aquesta governança, influïda per un encavalcament amb les iniciatives estatals. No cal dir que aquest punt resulta imprescindible afrontar-lo amb urgència. Només així podrem prendre decisions millors i ser eficients en la implantació.

Convençut de la importància de la figura de l'emprenedor dins la societat, no em cansaré de repetir que necessitem activar de nou la cultura del risc. Una cultura que ha anat en davallada. I això no només passa per estimular el capital financer necessari per fer enlairar les iniciatives emprenedores, sinó també per incidir en la formació dels més joves. Sóc del parer que per reactivar aquesta cultura innovadora ens hem de plantejar com introduir aquest discurs en el dia a dia de l'educació primària i secundària. Haurem d'elaborar plans d'estudi que incloguin concursos d'idees innovadores i que potenciïn la creativitat dels estudiants, així com l'afany per crear les seves pròpies empreses. I, naturalment, del col·legi als instituts i també a les universitats. Hem de

teixir un fil de continuïtat que acompanyi els joves al llarg de la seva vida com a estudiants, aportant-los els coneixements que tot emprenedor potencial necessita per convertir-se en una gasela de la nova economia. Tots som lliures d'imaginar el futur de Catalunya. I, en 15 anys, jo la imagino més desperta. Més oberta al món. Més experta en noves tecnologies i posicionada internacionalment en tots els camps que -de la mà de la ciència, la tecnologia, les ciències humanístiques i socials- ens aportaran el valor que som capaços de generar.